

Kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaukset 1.1.2026

Kasvatus- ja opetuslautakunta 20.01.2026 § 7
666/12.07.00/2022

Valmistelija: Varhaiskasvatuksen johtaja Kirsi Lahtinen

Seloste ja perustelut: Suomen Kuntaliitto on yleiskirjeessään 12/2025 antanut suositukset omassa kodissa hoitavien perhepäivähoitajien kustannusten korotuksista vuodelle 2026.

Suomen Kuntaliitto on korjannut suositustaan kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista alkaen 1.1.2026. Aiemmin annetun suosituksen (yleiskirje 16/2025) kustannuskorvauksia korotetaan toteutuneen kuluttajahintaindeksin perusteella.

Omassa kodissaan työskentelevälle kunnalliselle perhepäivähoitajalle hyväksytään tulon hankkimisesta aiheutuneina menoina vähennykseksi työnantajan maksamat kustannusten korvaukset maksetun määräisenä ilman eri selvitystä. Korvauksen vastatessa perusteeltaan ja määrältään Suomen Kuntaliiton suosituksen mukaista perhepäivähoitajalle ravintokustannuksista maksettavaa korvausta. Vähennys tehdään muusta ansiotulosta. (Perhepäivähoitajien menot. Verohallinnon kannanotto 10.1.2025). Kustannusten korvauksen ulkopuolelle jäävät tulonhankkimiskulut perhepäivähoitaja voi vähentää verotuksessa erillisen selvityksen perusteella. Jos kunta on kuitenkin korvannut perhepäivähoitajalle jonkin tulonhankkimiskulun normaalin kustannusten korvauksen lisäksi, tällaisesta kulusta ei myönnetä vähennystä. Suomen Kuntaliitto suosittelee keskusteltuaan asiasta Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT:n ja Julkisen alan unioni JAU ry:n kanssa, että kunnallisessa perhepäivähoidossa suoritetaan ajalla 1.1.-31.12.2026 omassa kodissaan työskenteleville perhepäivähoitajille seuraavien yksikköhintojen pohjalta laskettuja kustannuskorvauksia. Korvausten tarkoitus on kattaa hoidosta hoitajille aiheutuvat todelliset kustannukset. Työnantaja voi halutessaan korottaa suosituksen mukaisia tasoja, mikäli se katsoo kustannuskorvauksen tason olevan riittämätön. Tällainen tilanne voi tulla kyseeseen esimerkiksi vaikeassa ruoka-aineallergia tapauksessa

	alle kouluikäinen / koululainen
aamiainen tai välipala tai iltapala, €	0,93 / 1,21
lounas tai päivällinen €	2,21 / 2,87
muu kustannus, €/päivä	2,13 / 2,13

Varhaiskasvatuslain 11 §:n mukaan varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle on järjestettävä lapsen ravitsemustarpeet täyttävä terveellinen ja tarpeellinen ravinto. Ruokailu järjestetään ohjatusti kaikille läsnä oleville lapsille. Kunnan tulee hoitosuhteen alkaessa määritellä varhaiskasvatuksen aikana lapselle tarjottavat ateriat. Lapselle tarjottavien aterioiden määrä riippuu lapsen hoitoajoista. Hoitoaikojen muutokset saattavat edellyttää myös aterioiden määrän tarkistamista. Kustannuskorvaus hoidossa järjestettävästä tarpeellisesta ravinnosta muodostuu siten, että edellä mainituista yksikköhinnoista kootaan lapsen hoitoajan pituudesta ja ajoittumisesta riippuen korvaus niistä aterioista, jotka hoitosopimuksessa on todettu.

Erityisruokavalio järjestetään lapselle terveydellisistä ja varhaiskasvatuslain 11 §:stä johtuvista syistä. Hoitosopimuksessa määritellään erityisruokavalioiden tarve ja toteuttaminen. Samalla arvioidaan, aiheuttaako erityisruokavalio lisäkustannuksia hoidon järjestämisessä. Tavallisimpien erityisruokavalioiden ollessa kysymyksessä lisätään siitä aiheutuvina kustannuksina enintään 30 % tavallisen ruokavalioon aiheuttamiin kustannuksiin. Kansallisen allergiaohjelman 2008-2018, Päivähoidon allergiaohje -työryhmän laatiman Allerginen lapsi päivähoidossa – ohjeen mukaan pääsääntö on, että allerginen lapsi syö varhaiskasvatuksessa samaa ruokaa kuin muut lapset, jollei allergiaruokavalion välttämättämyydestä ole lääkärinlausuntoa. Erityisruokavalioita korvattaessa kustannuskorvauksissa otetaan huomioon vain raaka-aineiden lisäkustannukset. Suomen Kuntaliiton laskelmien mukaan tavallisimpien erityisruokavalioiden osalta korotukset ovat seuraavanlaiset:

Suosittelut kustannuskorvaukset erityisruokavalioiden osalta.

vähälaktoosinen ruokavalio	5 %
laktoositon ruokavalio	0-10 %
gluteeniton (keliakia)	30 %
maidoton	0-15 %
vilja-allergia	5-30 %

Korvausprosentti vaihtelee sen mukaan, kuinka tiukasta dieetistä on kyse ja mitä tuotteita käytetään korvaavina tuotteina. Kustannuksiltaan kalliiden ruokavalioiden, esim. keliakian tai usean eri sairauden aiheuttaman erityisruokavalion osalta lisäkustannukset tulee määrittellä tapauskohtaisesti todellisten menojen mukaisina. Lisäkustannuksista tulee antaa verottajalle erillisselvitys. Tällöin ruokavalion tulee olla hoitavan lääkärin ja/tai ravitsemusasiantuntijan määrittelemä. Tarvittaessa voi konsultoida ruokapalveluiden asiantuntijaa korotusprosentin määrittämisen osalta.

Kuntaliitto suosittelee, että niissä tapauksissa, joissa perhepäivähoitoryhmässä jollakin lapsella on vähälaktoosinen ruokavalio, kustannuskorvaukset maksettaisiin siten, että perhepäivähoitajan työn säästämiseksi kaikille lapsille voitaisiin valmistaa vähälaktoosinen ateria.

Varhaiskasvatuslain 11 § 2 momentin mukaan kustannuskorvaus ei koske klinisiä ravintovalmisteita tai niihin verrattavia tuotteita (esim. äidinmaidonvalmiste tai lehmänmaitoa korvaavat valmisteet), jotka korvataan sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla.

Kustannuskorvaussuosituksen muita kustannuksia koskeva osuus sisältää korvauksen muista kuin ravintoaineista aiheutuvista tavanomaisista menoista kuten huoneiston käytöstä, sähköstä, vedestä, lämmöstä, askartelutarvikkeista ja leikkivälineistä, lapsen hoitoon liittyvistä puheluista ym. menoista.

Korvaus ei sisällä työvaatetusta eikä erityishankintoja, kuten huoneiston saneerausta esimerkiksi hoitolapsen allergisuuden vuoksi, lasten tarvikkeiden säilytystilojen, kaksosten rattaiden, syöttötuolien ym. hankkimisesta tai korjaamisesta aiheutuvia tai muita vastaavia menoja. Korvaus ei sisällä myöskään perhepäivähoidosta mahdollisesti aiheutuvia tiemaksujen korotuksia eikä piharakenteiden, esimerkiksi aitojen tai turvaporttien hankkimista tai kunnostamista eikä esimerkiksi hiekkalaatikon hiekan vaihtoa, kuten ei perhepäivähoitajien ammattikirjallisuutta tai tietotekniikan hankintoja. Tällaiset

tulonhankkimiskulut perhepäivähoitajan tulee esittää tositteiden perustella verotuksessa vähennettäväksi.

Varhaiskasvatuksessa pyritään siihen, että perhepäivähoito ja päiväkodit toimivat yhteistyössä, tukien ja täydentäen toistensa palveluita ja Kuntaliitto suosittelee, että perhepäivähoidossa käytetään mahdollisuuksien mukaan päiväkotien kanssa yhteisiä toimintavälineitä ja/tai kunta järjestää leikkivälineiden lainausta.

Toimivalta: Hallintosääntö 94 §

Lisätietoja päätöksestä: Varhaiskasvatuksen johtaja, Kirsi Lahtinen, p. 050 596 9081, kirsi.lahtinen@ylojarvi.fi

Oheismateriaali: Suomen Kuntaliiton suositus kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvauksista, yleiskirje 12/2025

Esittelijä: Sivistysjohtaja

Päätösehdotus: Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää hyväksyä kunnallisen perhepäivähoidon kustannuskorvaukset vuodelle 2026 selosteen mukaisesti.

Päätös: Hyväksyttiin keskustelun jälkeen. Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti palata asiaan vuoden 2027 talousarviovalmistelun yhteydessä.

Sami Rantanen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.51 ja palasi kokoukseen klo 18.54.

Nuorisovaltuuston edustaja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 19.00.